WARSZAWSKI KOMITET OBYWATELSKI

LIST DO WYBORCÓW W SPRAWIE
MNIEJSZOSCI NARODOWYCH I WYZNANIOWYCH

W Polsce żyją z nami Ukraińcy i Białorusini, mniejsze grupy Litwinów, Żydów Słowaków, Niemców, Czechów, Ormian, Tatarów, prawosławni i grekokatoliocy oraz chrześcijanie wywodzący się z Reformacji. To nasza niezwykle ważna i piękna spuścizna po dawnej Rzeczpospolitej wielu narodów. W momencie budzenia się znów nadziei narodowych powinniśmy odrodzić tradycję tolerancji i szacunku w imię wspólnej przeszłości ale i przyszłości.

Ci ludzie, którzy żyją wśród nas, Polaków, najczęściej z dziada pradziada, dźwigają takie same ciężary. Mają podobne do naszych lęki i nadzieje. Z tym tylko, że im dochodzą specyficzne zmartwienia: o zachowanie w polskim otoczeniu własnej tożsamości religijnej i narodowej, o swoją kulturę, szkoły i świątynie. O swoją godność bez "przebierania się" za Polaków, o wychowanie dla własnej nacji i kościołów swoich dzieci.

Pmiętajmy o tych naszych bliźnich i współobywatelach szczególnie w obecnej kampanii wyborczej. Nawet w najbardziej zaciętych jej zapasach. Znajdźmy i uszanujmy miejsca tej kampanii, w których mogliby oni wziąć godnie należny im udział. To nasz obowiązek ludzki, moralny, tak dobitnie przypomniany ostatnio światu specjalnym słowem Ojca Świętego o praktycznym poszanowaniu dla mniejszości narodowych. To również nasz obowiązek polityczny, czysto polski; mamy miliony rodaków, po części za naszymi obecnymi granicami, którzy żyją na prawach mniejszości, i dla których domagamy się przecież poszanowania ich tożsamości i godziwych warunków publicznego życia.

Było w naszej wspólnej historii wiele konfliktów i wzajemnych krzywd. Żyją one niestety i do dzisiaj. Nie pozwólmy jednak by wzięły te uczucia i "racje" górę nad pojednaniem - w tak ważpnej chwili. Nie pozwólmy też nikomu na tym grać!

W Polsce nie ma okręgu bez mniej czy bardziej licznych współobywateli innej narodowości czy wiary. Nasi kandydaci powinni poświęcić im oraz ich sprawom należną uwagę. I to nie tylko w kandydackich obiecankach, lecz i w waszej późniejszej parlamentarnej już pracy!

Będzie jednym z ważniejszych sprawdzianów rzeczywistych kwalifikacji naszych senatorów i posłów - umiejętne, uczciwe i ludzkie zapoczątkowanie w Polsce okresu zamykania rachunków wzajemnych win i krzywd i otwierania okresu nowego, na miarę wymogów bliskiego III Tysiąclecia po Chrystusie, godziwego współżycia nad Wisłą obywateli wszelkich narodowości, kultur i wiar.

/—/ Lech Wałęsa

Warszawa, dn.27.04.1989r.

Грамадзянскі Камітэт

Ліст да выбаршчыкаў у справе
<u>нацыянальных і веравызнаўчых меншасцей</u>

У Польшчы жывуць разам з намі ўкраінцы, беларусы, меншыя групы літоўцаў, жыдоў, славакаў, немцаў, чэхаў, армян, татараў; праваслаўныя, грэкакатолікі і хрысціяне, якія выводзяцца з Рэфармацыі. Гэта незвычайна важная і прыгожая наша спадчына даўняй Рэчыпаспалітай многіх народаў. Сёння, калі зноў будзяцца нацыянальныя надзеі, мы павінны адрадзіць традыцыю талерантнасці і пашаны ў імя супольнай мінуўшчыны і будучыні.

Гэтыя людзі, якія найчасцей жывуць ад прадзедаў сярод нас, палякаў, нясуць аднолькавыя цяжары, перажываюць падобныя да нашых трывогі і надзеі, з тым толькі, што яны маюць дадатковыя спецыфічныя праблемы: як у польскім асяроддзі зберагчы сваю рэлігійную і нацыянальную тоесамасць, сваю культуру, школы і святыні, як захаваць сваю годнасць не "перааранаючыся" на палякаў і выхаваць сваіх дзяцей для ўласных нацый і цэркваў.

Памятайма аб гэтых нашых блізкіх і суайчынніках асабліва ў час цяперашняй выбарчай кампаніі, нават у найбольш заўзятых яе змаганнях. Знайдзьма і ўшануйма ў гэтай кампаніі месца для годнага і належнага ім удзелу. Гэта наш людскі, маральны абавязак, які нядаўна так выразна напомніў свету Святейшы Айцец сваім спецыяльным словам аб пашане нацыянальных меншасцей у практыцы. Гэта таксама наш чыста польскі палітычны абавязак: маем жа мільёны суайчыннікаў, часткова па-за нашымі сучаснымі граніцамі, якія жывуць на правах меншасцей і самі дамагаемся ўшанавання іх тоесамасці і дастойных умоў грамадскага жыцця.

Шмат было ў нашай супольнай гісторыі канфліктаў і ўзаемных крыўд. На жаль, жывуць яны і па сённяшні дзень. Аднак у так важнай хвіліне старайма́ся не дазволіць, каб гэтыя пачуцці і "раны" ўзялі верх над прымірэннем. Старайма́ся таксама не дазволіць нікому іграць на гэтых пачуццях!

Няма ў Польшчы акругі без меншай ці большай колькасці суайчыннікаў іншай нацыянальнасці або веравызнання. Нашыя кандыдаты павінны ім і іх справам прысвяціць належную ўвагу. І то не толькі ў кандыдацкіх абяцанках, але і ў вашай пазнейшай, ужо парламентарнай працы!

Адным з важнейшых крытэрыяў сапраўдных кваліфікацый нашых сенатараў і паслоў будзе іх здольнасць пачаць у Польшчы ўмела, сумленны і людскі працэс пагашэння рахункаў узаемных він і крыўд і адкрыць новы, адпаведны патрабаванням недалёкага III тысячагоддзя пасля Хрыста, перыяд дастойнага сужыцця над Віслай грамадзян усіх нацыянальнасцей, культур і веравызнанняў.

Варшава, 27.04.1989 г. /-/ Лех Валэнса

druk: WKOS